

شکست دیپلماتی نفتی ایران

با وجود مخالفت‌های فراوان کشورهایمانند عربستان درباره کاهش تولید روزانه نفت، دیروز در نشست 171 اوپک توافق شد که تولید روزانه اعضای این سازمان 2/1 میلیون بشکه کاهش داشته باشد و ایران، لیبی و نیجریه از این طرح معاف هستند.

با وجود مخالفت‌های فراوان کشورهایمانند عربستان درباره کاهش تولید روزانه نفت، دیروز در نشست 171 اوپک توافق شد که تولید روزانه اعضای این سازمان 2/1 میلیون بشکه کاهش داشته باشد و ایران، لیبی و نیجریه از این طرح معاف هستند. به گزارش جام‌جم، کشورهای اوپک پیش از این روزانه 33/64 میلیون بشکه در روز تولید می‌کردند که بنا بر تصمیم دیروز قرار است با کاهش 2/1 میلیون بشکه‌ای تولید روزانه نفت اوپک به 32/5 میلیون بشکه برسد. این نخستین تصمیم اوپک برای کاهش تولید در هشت سال گذشته است. تصمیم کاهش تولید روزانه اعضای اوپک بسرعت در بازار نفت تاثیر گذاشت به طوری‌که پیش از اعلام نهایی این خبر نفت در بازار حدود 7 درصد رشد قیمت را تجربه کرد.

در معاملات دیروز و در پی افزایش امیدواری‌ها به توافق اوپک برای کاهش تولید، قیمت جهانی نفت بیش از سه دلار افزایش یافته و از 50 دلار در هر بشکه عبور کرد. اختلافات ایران، عربستان و عراق مهم‌ترین مانع دستیابی به توافق برای کاهش تولید اوپک بود. به نظر می‌رسد عربستان موافقت کرده است تولید نفت ایران در سطح 3/9 میلیون بشکه در روز فریز شود. به نظر می‌رسد عربستان با عقب‌نشینی از مواضع قبلی، پذیرفته که ایران سطح تولید نفت خود را به سطوح پیش از تحریم و تا حدود 3/9 میلیون بشکه در روز افزایش دهد. انتظار می‌رود در پی اجرایی شدن این توافق، کشورهای غیر عضو از جمله روسیه نیز تولید خود را 600 هزار بشکه در روز کاهش دهند.

پیش‌بینی ایران

بیژن زنگنه، وزیر نفت پیش از برگزاری نشست 171 اوپک اعلام کرده بود که اوپک به این توافق خواهد رسید که تولید روزانه اعضای این سازمان یک میلیون و 200 هزار بشکه کاهش داشته باشد. وزیر نفت درباره تاثیرگذاری مکالمه تلفنی دکتر حسن روحانی، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه بر نشست اوپک، گفت: تولید نفت روسیه در اختیار بالاترین مقام این کشور و شخص آقای پوتین است و پس از تماس تلفنی روسای جمهوری ایران و روسیه، وزیران نفت و انرژی الجزایر و ونزوئلا که در مسکو بودند، گفتند که موضع الکساندر نواک، وزیر انرژی روسیه تغییر کرده و روسیه آماده است تولید خود را کاهش دهد و با اوپک همراهی کند.

کشورهای خوشبین به توافق

قبل از برگزاری حساس‌ترین نشست اوپک، خالد الفالح، وزیر انرژی عربستان ضمن ابراز خوشبینی نسبت به توان اوپک برای دستیابی به توافق، اعلام کرد حتی بدون توافق هم جای نگرانی نیست. وی گفت: به دست نیامدن توافق هم دورنمای بدی نیست و بازارها بازسازی خواهند شد. چنانچه توافقی حاصل نشود، سناریوهای دیگر بررسی می‌شود و منتظر بازگشت توازن به بازار نفت می‌شویم و این نتیجه بدی نیست. وزیر انرژی عربستان گفت: اوپک بر رساندن مجموع تولید نفت خام خود به روزانه 32 میلیون و 500 هزار بشکه یا کاهش روزانه یک میلیون بشکه متمرکز است. امیدواریم روسیه و دیگر کشورهای غیرعضو اوپک برای کاهش روزانه 600 هزاربشکه نفت خام با اعضای اوپک همکاری کنند. همچنین نس خالد الصالح، سرپرست وزارت نفت کویت، پیش از برگزاری نشست 171 سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، اعلام کرد: به نهایی شدن توافق کاهش تولید نفت و بهبود قیمت نفت خوشبین است. از سوی دیگر امانوئل ایبه کاجیکوو، وزیر نفت نیجریه گفت: اگرچه هنوز مسائل مبهم کوچکی برای مذاکره وجود دارد، معتقدم بزودی به توافق تثبیت سطح تولید نفت می‌رسیم. وی تاکید کرد: همه اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) بر لزوم کاهش سطح تولید نفت توافق دارند. محمد بن صالح السادة، رئیس سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) نیز در آغاز نشست 171 وزیران این سازمان در وین گفت: نشانه‌هایی از امکان توازن دوباره در بازار عرضه و تقاضای نفت به چشم می‌خورد. به گفته وی، ذخایر مازاد نفت همچنان یک نگرانی عمده است.

عقلانیت منطقی برای تصمیم‌گیری

در همین زمینه دکتر محمدصادق معماریان، کارشناس انرژی درباره توافق اوپک به جام‌جم گفت: کاهش این رقم قبلا پیش‌بینی شده بود و اکنون نیز اتفاق افتاد. باید این تصمیم اعضای اوپک را عقلانی و منطقی دانست. وی افزود: این توافق پس از هشت سال با کش و قوس زیاد میان سه کشور ایران، عربستان و عراق حاصل شد و در این مدت هر یک از این کشورها قصد داشتند مزیت‌های بیشتری را برای کشور خود در نظر بگیرند و شرایط فعلی نیز نشان داد می‌توان در بخش‌های اقتصادی فارغ از موضوعات سیاسی در سطح جهانی تصمیم‌گیری کرد. این استاد دانشگاه ادامه داد: منافع بلند مدت به اختلافات جزئی ترجیح داده شد و می‌توان گفت که عقلانیت بزرگ‌ترین دستاورد نشست 171 اوپک بود.

معماریان اضافه کرد: حتماً این اقدام باعث خواهد شد تا اعضای اوپک به غیرواپکی‌ها فشار بیاورند تا تولید روزانه نفت را کاهش دهند. گمانه‌زنی‌ها روی کاهش 600 هزار بشکه در روز است. این کارشناس حوزه انرژی تصریح کرد: اگر اوپکی‌ها و غیرواپکی‌ها تولید روزانه خود را کاهش دهند 1/8 میلیون بشکه از بازار کم خواهد شد و این رقم نشان دهنده سقف تاریخی اوپک است که همان 32 میلیون بشکه در روز بود.

وی تاکید کرد: این توافق را می‌توان استارت تنش‌زدایی بین ایران و عربستان دانست.

نظارت برای اجرا الزامی است

از سوی دیگر محمدعلی خطیبی، نماینده سابق ایران در اوپک به خبرنگار ما گفت: تصمیم اوپک برای کاهش تولید روزانه نفت بسیار خوب است اما موضوع مهم‌تری در این زمینه وجود دارد و آن هم اجرای این توافق است. وی افزود: سازمان اوپک باید بخش نظارتی خود را برای تولید و عرضه نفت در بازار تقویت کند تا با مازاد عرضه در بازار روبه‌رو نشویم. در گذشته نیز تصمیماتی گرفته می‌شد که بعد از مدتی شاهد اجرای ناقص آن بودیم. نباید این موضوع را درخصوص این تصمیم شاهد باشیم.

خطیبی ادامه داد: اگر همه کشورهای عضو اوپک به تعهدات خود عمل کنند و کشورهای غیر عضو نیز تولید روزانه خود را کاهش دهند، قیمت نفت در بازار به بیش از 60 دلار خواهد رسید. نماینده سابق ایران در اوپک تاکید کرد: باید با اعمال ساز و کار کنترلی روی تولید هر کشور، قیمت‌ها معقول شود.

محمدحسین علی‌اکبری
اقتصاد